

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.4.33>**Павло Яковлев,***канд. юрид. наук, докторант кафедри державно-правових дисциплін
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У статті розкривається зміст і пропонується класифікація правових форм державного регулювання забезпечення інформаційної безпеки України. На основі аналізу доктринальних поглядів на зміст категорії «форма адміністративно-правового регулювання» запропоновано під правовими формами державного регулювання у сфері забезпечення інформаційної безпеки розуміти визначені чинним законодавством види юридично значущої діяльності уповноважених суб'єктів державного управління у сфері регулювання процесів запобігання, припинення й ліквідації наслідків посягання на інформаційну безпеку України, застосування яких тягне за собою зміну правового становища учасників відносин у сфері забезпечення інформаційної безпеки або впливає на національне інформаційне середовище.

Запропоновано правові форми нормативних і індивідуальних актів з питань реалізації державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки й учинення інших юридично значущих дій, які пов'язані з інформаційними відносинами. Наведено характеристику кожної з форм. Акцентовано увагу на тому, що серед можливих заходів юридичного впливу на сферу забезпечення інформаційної безпеки адміністративна відповідальність посідає одне з головних місць поряд з відповідальністю кримінальною, оскільки охоплює доволі значний обсяг суспільних відносин в інформаційній сфері.

Обгрунтовано, що практична ефективність правових форм державного регулювання у сфері інформаційної безпеки залежить від рівня професійної підготовки працівників органів державного управління, до компетенції яких належить здійснення владних дій з метою забезпечення інформаційної безпеки України. Зауважено, що зміст правових форм державного регулювання у сфері забезпечення інформаційної безпеки має завжди відповідати рівню технічного розвитку засобів, методів і способів посягання на національне інформаційне середовище.

Ключові слова: Україна, інформація, правові форми державного регулювання, функції, державна політика, інформаційна безпека, інформаційний суверенітет, адміністративна відповідальність.

Постановка проблеми. В умовах окупації Автономної Республіки Крим, а також тривалої напруженості військово-політичної ситуації у східних областях України актуальним питанням державного розвитку залишається ефективність державного управління у сфері забезпечення інформаційної безпеки держави. Недоброзичливі посягання на національне інформаційне середовище України останніми роками стали чинником виникнення деструктивних явищ в українському соціумі. Руйнівний вплив цілеспрямованого застосування інформаційних технологій, розповсюдження дезінформації серед населення, технічне пошкодження об'єктів національної інформаційної інфраструктури є чинниками, які порушують стабільний режим функціонування державних інституцій, наносять значну шкоду гуманітарній сфері життєдіяльності суспільства. За таких умов система державного управління має напрацювати ефективні форми правового владного регулювання процесів поперед-

ження, припинення й ліквідації наслідків загроз і ризиків у сфері інформаційної безпеки. Разом з цим, права й свободи громадян у сфері збору й використання інформації мають бути дотримані відповідно до загальноприйнятих міжнародних і європейських стандартів. В зазначеному аспекті перед доктриною адміністративного права постає важливе науково-практичне завдання, яке полягає в обґрунтуванні сутності основних правових форм державного регулювання у сфері забезпечення інформаційної безпеки України.

Проблематиці забезпечення інформаційної безпеки в Україні присвячено значну кількість наукових праць, які стали інформаційним підґрунтям для формування ідейного змісту статті. Зокрема було використано праці таких дослідників: В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, В.В. Богучького, В.М. Гаращука, В.В. Зуя, В.К. Колпакова, В.М. Соловійова та інших. Разом з тим, наукових розробок, присвячених аспектам